

Stockholm 2016-07-07

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm
ku.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar, "Palett för ett stärkt civilsamhälle", SOU 2016:13

Lika Unika har beretts tillfälle att ge svar på rubricerad remiss. Av resursskäl har vi inte haft möjlighet att göra någon mer omfattande genomgång av utredningens förslag. Då vi ändå ser den stora betydelsen av politiska initiativ för att stärka civilsamhällets aktörer vill vi här ge ett par kommentarer med anknytning till förslagen i betänkandet.

1. Vår roll i utbildning

Lika Unika vill framhålla värdet av den kompetens som civilsamhället besitter på olika samhällsområden och som ska tas tillvaras. I vårt fall handlar det om att bidra med funktionshinder- och rättighetsperspektivet såsom företrädare med egen erfarenhet, något vi vill betona måste finnas med i all samhällsplanering. Sverige ska följa FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning där funktionshinderrörelsen ska involveras i beslutsfattande såväl som utvärdering av politiken. De höga mål som Sverige nu sätter när det gäller att arbeta med FNs nya utvecklingsmål, Agenda 2030, ställer ytterligare krav på samhället och dess beslutsfattande när det gäller civilsamhällets medverkan. I detta arbete är kompetens och kunskaper en förutsättning för ett framgångsrikt arbete, något som civilsamhällets organisationer besitter.

I avsnitt 4.2.1 föreslår utredningen ett uppdrag till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor att under tre år arbeta med kompetenshöjande insatser för bl.a. tjänstemän och politiker på lokal och regional nivå.

Utbildningsinsatserna kan genomföras på olika sätt och med olika metoder, samt bör kunna anpassas till olika delar av den övergripande målgruppen, t.ex. för ett visst verksamhetsområde eller ett givet geografiskt område. Därmed finns förutsättningar för att de insatser som erbjuds i syfte att höja kunskapen hos t.ex. en kommun ska utgå från människors behov. Utredningen ser också fördelar om uppdraget kan genomföras i samråd med relevanta aktörer, t.ex. från civilsamhället och högskolevärlden samt SKL.

Lika Unika ser mycket positivt på en sådan satsning och förutsätter att den också inkluderar funktionshinderrörelsen. Vi ser ett mycket stort behov av att kunskaper och kompetens hos beslutsfattare och tjänstemän i stat, kommun och landsting förbättras när det gäller FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, CRPD. Här ser vi också stora behov av utbildning och redan från början ta med tydliga perspektiv utifrån gender, funktionshinder samt mänskliga rättigheter när det gäller att nå målen i Agenda 2030. En sådan kunskaphöjning

behövs om Sverige ska kunna implementera konventionen i vårt samhälle. I det sammanhanget vill vi poängtera vikten av att funktionshinderrörelsen på ett tidigt skede finns med i planering av utbildningsinsatserna och att de kunskaper och erfarenheter som finns i rörelsens organisationer tas tillvara.

2. Civilsamhällets roll i demokratin - Gör som FN -systemet.

Lika Unika har tidigare avgett remissvar till 2014 års Demokratiutredning. Vi ser det angeläget att även i anslutning till betänkandet om civilsamhället framföra synpunkter när det handlar om rätten och möjligheten att påverka och delta i utformandet av beslutsförslag. Självklart är det något som måste omfatta hela civilsamhället. I de fall det finns en ratificerad FN-konvention är civilsamhällets inflytande inte bara en positiv möjlighet för samhället utan också ett åtagande att respektera. I vårt fall är det FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, CRPD.

Även när det gäller uppföljning av politiken finns i konventionen en tydlig roll och ett mandat för funktionshinderrörelsen att delta aktivt i uppföljningsarbetet. Sverige har ratificerat konventionen. Den gäller brett i samhället, utifrån konventionsartiklarna. Att Sverige har valt att överlåta ansvaret för några centrala områden till regionala eller lokala nivåer har här ingen betydelse, sett utifrån de åtaganden som ligger på en ratificerande stat. När ansvar har delegerats är det för vår del självklart att det också gäller konventionens artiklar som handlar om funktionshinderrörelsens inflytande.

Lika Unika vill till Civilsamhällesutredningen upprepa det som tidigare framförts till Demokratiutredningen. Tanken om en "överföring" och anpassning av det system som idag finns inom FN-systemet när det gäller uppföljning av hur arbetet med att implementera FN-konventionen utvecklas.

FN-systemet bygger på en kedja av granskningar och dialoger där staten skriver rapporter, där civilsamhället bidrar med sina perspektiv i en skuggrapport och där FN-kommittén med input från civilsamhället ställer kompletterande frågor och kommer sedan med rekommendationer alternativt kritik utifrån hur staten efterlever sina åtaganden i FN-konventionen (Sveriges nästa rapport gällande vår konvention är 2019). Civilsamhället är självklar part i uppföljningen av politiken och i att lyfta fram kvarvarande brister i samhället.

Lika Unika menar att det vore värdefullt att pröva hur och om ett sådant granskningssystem kan utvecklas för att passa lokal och regional nivå och som en del av vårt nationella arbete med att förverkliga FN-konventionen. Det behövs även formaliseras hur Sverige hanterar en rutin för mottagande av alla FN-kommittéers rekommendationer, det vill säga sitt agerande, sin övergripande planering och budget osv genom en tydlig och transparent process. I detta inkluderas översättningar från engelska till svenska samt till andra tillgängliga format inom en rimlig tid.

Lika Unika

Federationen mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Medlemsorganisationer:

- Förbundet Sveriges Dövblinda
- Hörselskadades Riksförbund
- Neuroförbundet
- Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar
- Synskadades Riksförbund
- Sveriges Dövas Riksförbund

Kontaktuppgifter Lika Unika:

Handläggare: Peter Andersson Lika Unika

Telefon: 070-768 27 86, e-post: peter.andersson@likaunika.org

E-post: info@likaunika.org

Federationssekreterare:

Lotta Sondell